

RIKSDAGENS SVAR 327/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om utnämning av domare och av vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om utnämning av domare och av vissa lagar som har samband med den (RP 280/2010 rd).

Beredning i utskott

Lagutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (LaUB 38/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om utnämning av domare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om utnämning av domare (205/2000) 10 § 1 mom., 16 § 1 mom. samt 18 och 19 §, av dem 10 § 1 mom. sådant det lyder i lagarna 1544/2001 och 133/2003 samt 18 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1183/2000 och 133/2003, som följer:

10 §

Domstolarnas utlåtanden

Domstolarna ger utlåtande i frågor som gäller tillsättning av domartjänster enligt följande:

1) hovrätterna i en sammansättning med presidenten och hovrättslagmännen samt, om en hovrättslagman är förhindrad, det hovrättsråd som är hans eller hennes ställföreträdare,

2) förvaltningsdomstolarna i en sammansättning med överdomaren samt ordförandena för sektionerna eller, om förvaltningsdomstolen inte är uppdelad på sektioner, av överdomaren efter att ha hört de ordinarie förvaltningsrättsdomarna,

3) försäkringsdomstolen i en sammansättning med överdomaren och lagmännen vid försäkringsdomstolen samt, om en lagman vid försäkringsdomstolen är förhindrad, den domare vid försäkringsdomstolen som är hans eller hennes ställföreträdare,

4) vid tingsrätterna lagmannen efter att ha hört ledningsgruppen vid tingsrätten eller, om tingsrätten inte har en ledningsgrupp, efter att ha hört de ordinarie tingsdomarna,

5) vid arbetsdomstolen presidenten,

6) vid marknadsdomstolen överdomaren efter att ha hört de ordinarie domarna vid marknadsdomstolen.

— — — — —

16 §

Ledigförklaring av ett uppdrag som domare för viss tid

Innan en domare utnämns för viss tid, ska domstolen förklara uppdraget ledigt att sökas hos domstolen, om utnämningen gäller minst sex månader.

— — — — —

18 §

Utnämning av övriga domare för viss tid

Högsta domstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av hovrättspresidenten domare till hovrätten samt på framställning av lagmannen vid en tingsrätt domare till tingsrätten och jordrättsingenjör till tingsrätten, om den är en jorddomstol, samt på framställning av arbetsdomstolens president domare till arbetsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen utnämner för en längre tid än ett år på framställning av förvaltningsdomstolens överdomare domare till förvaltningsdomstolen, på framställning av marknadsdomstolens överdomare domare till marknadsdomstolen och på framställning av försäkringsdomstolens överdomare domare till försäkringsdomstolen.

Utnämningar till tjänsteförhållande för viss tid om högst ett år görs av

1) hovrättspresidenten när det gäller domare till hovrätten,

2) lagmannen vid tingsrätten när det gäller domare och jordrättsingenjör till tingsrätten,

3) förvaltningsdomstolens överdomare när det gäller domare till förvaltningsdomstolen,

4) marknadsdomstolens överdomare när det gäller domare till marknadsdomstolen,

5) försäkringsdomstolens överdomare när det gäller domare till försäkringsdomstolen,

6) arbetsdomstolens president när det gäller domare till arbetsdomstolen.

Innan en domare utnämns för viss tid enligt 2 mom. ska ledningsgruppen vid domstolen eller, om det inte finns en ledningsgrupp, domstolens ordinarie domare höras, om det inte är obehövt på grund av att domaren utnämns för endast en kort tid eller av annan orsak.

19 §

Domare för viss tid och deras bindningar

Domare för viss tid ska innan de utnämns och under den tid tjänsteförhållandet varar lämna de redogörelser som avses i 14 §, om utnämningen gäller en längre tid än ett år. Den som föreslås bli utnämnd för viss tid till ledamot vid högsta domstolen eller ledamot vid högsta förvaltningsdomstolen ska dock alltid redogöra för sina bindningar.

—————

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av 8 § i hovrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i hovrättslagen (56/1994) 8 § 3 mom., sådant det lyder i lag 209/2000, som följer:

8 §

Avdelningar samt förstärkt sammanträde och plenum

är längre än ett år. Plenum är beslutfört när minst hälften av de ledamöter som är i tjänst är närvarande.

I hovrättens plenum deltar presidenten, hovrättslagmännen samt de ordinarie hovrättsråden och de hovrättsråd som utnämnts för viss tid som

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om förvaltningsdomstolarna

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om förvaltningsdomstolarna (430/1999) 12 § 2 mom., 14 § 1 mom. samt 15 och 16 §, av dem 12 § 2 mom. sådant det lyder i lag 675/2006 och 14 § 1 mom. sådant det lyder i lag 211/2000, samt

fogas till lagen nya 13 a och 13 b § som följer:

12 §

Domförhet

Vid behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen ska i sammansättningen med tre ledamöter ingå två lagfarna ledamöter och en ledamot som är förtrogen med det naturvetenskapliga eller tekniska området och vid behandlingen av ärenden som avses i 7 § två lagfarna ledamöter och en sakkunnigledamot. Om en fråga som ska avgöras i ett ärende på grund av sin natur kräver det, kan förvaltningsdomstolen avgöra ärendet även i en sammansättning med fyra ledamöter. I en sammansättning med fyra ledamöter ska vid behandlingen av ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen ingå minst två lagfarna ledamöter och i ärenden som avses i 7 § tre lagfarna ledamöter. Ett ärende enligt vattenlagen och miljöskyddslagen kan avgöras i en utökad sammansättning, om ärendet på grund av sin särskilda natur eller om-

fattning kräver det. I sammansättningen ingår då utöver ordföranden ett behövligt antal ledamöter som är förtrogna med det naturvetenskapliga eller tekniska området och lika många lagfarna ledamöter. Ordföranden ska alltid vara en lagfaren ledamot.

13 a §

Förordnande till ordförande för en sektion

Överdomaren förordnar en förvaltningsrättsdomare till uppdraget som ordförande för en sektion för högst tre år. Uppdraget ska förklaras ledigt att sökas av förvaltningsdomstolens ordinarie förvaltningsrättsdomare som utnämnts till sin tjänst innan ansökningstiden går ut. Den som förordnas till uppdraget ska ha de personliga egenskaper som uppdraget förutsätter samt ledarförmåga.

Förordandet till ordförande för en sektion kan av vägande skäl återkallas.

13 b §

Uppgifterna för ordföranden för en sektion

Ordföranden för en sektion leder arbetet inom sektionen. Ordföranden ska särskilt sörja för den allmänna planeringen och organiseringen av arbetet inom sektionen samt arbetets resultat. Ordföranden ska övervaka att rättsprinciperna tillämpas och att lagen tolkas på ett enhetligt sätt i sektionens avgöranden.

När överdomaren är förhindrad ska hans eller hennes uppgifter skötas av den tjänstgörande sektionsordförande som är den till tjänsteåren äldsta i uppdraget.

14 §

Plenum

I förvaltningsdomstolens plenum deltar överdomaren som ordförande samt de ordinarie förvaltningsrättsdomarna och de förvaltningsrättsdomare som utnämnts för viss tid som är längre än ett år. När en sakkunnigledamot enligt lag ska delta i behandlingen av ett rättskipningsärende, deltar ledamoten på motsvarande sätt också när ärendet behandlas i plenum.

15 §

Fulltaligt sektionssammanträde

I fulltaligt sektionssammanträde deltar som ordförande överdomaren eller ordföranden för sektionen och som andra ledamöter de tjänstgörande förvaltningsrättsdomare som var ledamö-

ter av sektionen när ärendet hänskjöts till fulltaligt sektionssammanträde. När en sakkunnigledamot enligt lag ska delta i behandlingen av ett rättskipningsärende, deltar ledamoten på motsvarande sätt också när ärendet behandlas vid fulltaligt sektionssammanträde. I fråga om ärenden enligt vattenlagen och miljöskyddslagen deltar i fulltaligt sektionssammanträde de ledamöter som är förtrogna med det naturvetenskapliga eller tekniska området och som hade förordnats att delta i avgörandet av ärendet i sektionen.

Fulltaligt sektionssammanträde är beslutfört med minst fem ledamöter. Om det i en sammansättning enligt 1 mom. finns mindre än fem ledamöter, ska ärendet hänskjutas till plenum.

16 §

Överföring av ett ärende till plenum eller fulltaligt sektionssammanträde

Ett rättskipningsärende som med tanke på enhetlig rättskipning eller annars är av principiell betydelse eller vidsträckt kan i sin helhet eller till vissa delar överföras till plenum eller fulltaligt sektionssammanträde.

Beslut om att överföra ett rättskipningsärende till plenum fattas av överdomaren och beslut om att överföra ett ärende till fulltaligt sektionssammanträde av överdomaren eller sektionens ordförande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett förordnande till ordförande för en sektion som är i kraft vid lagens ikraftträdande gäller en viss tid, dock högst till utgången av 2011.

Lag

om ändring av tingsrättslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till tingsrättslagen (581/1993) nya 18 d och 18 e § som följer:

18 d §

Lagmannen förordnar en tingsdomare till uppdraget som avdelningschef för högst tre år. Uppdraget ska förklaras ledigt att sökas av tingsrättens ordinarie tingsdomare som utnämns till sin tjänst innan ansökningstiden går ut. Den som utnämns till uppdraget ska ha de personliga egenskaper som uppdraget förutsätter samt ledarförmåga.

Förordnandet till avdelningschef kan av vä-
gande skäl återkallas.

18 e §

Avdelningschefen leder arbetet inom avdel-
ningen. Avdelningschefen ska särskilt sörja för

den allmänna planeringen och organiseringen av
arbetet inom avdelningen samt arbetets resultat.
Avdelningschefen ska övervaka att rättsprinci-
perna tillämpas och att lagen tolkas på ett enhet-
ligt sätt i avdelningens avgöranden.

När lagmannen är förhindrad ska hans eller
hennes uppgifter skötas av den tjänstgörande av-
delningschef som är den till tjänsteåren äldsta i
uppdraget.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ett förordnande till avdelningschef som är i
kraft vid lagens ikraftträdande gäller en viss tid,
dock högst till utgången av 2011.

Lag

om ändring av 8 och 14 § i lagen om försäkringsdomstolen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om försäkringsdomstolen (132/2003) 8 § 4 mom. och 14 § som följer:

8 §

Föredragande

Kanslichefen, assessorerna och försäkrings-
rättssekreterarna utnämns av överdomaren vid
försäkringsdomstolen.

14 §

Förvaltningsärenden

Överdomaren avgör förvaltningsärenden som
hör till försäkringsdomstolen.

Bestämmelser om överdomarens rätt att över-
föra ett förvaltningsärende på en annan tjänste-
man utfärdas genom förordning av justitieminis-
teriet.

När det är fråga om att lämna ett utlåtande i ett
lagstiftningsärende eller ta initiativ till lagstift-
ning kan överdomaren bestämma att saken ska
behandlas och avgöras i plenum. I fråga om sam-
mansättningen i plenum gäller i dessa fall vad
som föreskrivs i 13 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av marknadsdomstolslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i marknadsdomstolslagen (1527/2001) 11 och 12 §, sådana de lyder i lag 323/2010, samt
fogas till lagen en ny 15 a § som följer:

11 §

Plenum

I marknadsdomstolen hålls plenum för behandling av rättskipningsärenden.

För att säkerställa enhetlig rättskipning kan överdomaren överföra ett rättskipningsärende till plenum, om ärendet kan vara av principiell betydelse med tanke på tillämpning av lag.

När det är fråga om att lämna ett utlåtande i ett lagstiftningsärende eller ta initiativ till lagstiftning kan överdomaren bestämma att saken ska behandlas och avgöras i plenum.

12 §

Plenumets domförhet

Marknadsdomstolen är domför i plenum i en sammansättning där överdomaren är ordförande och minst hälften av marknadsdomstolens lagfarna ledamöter deltar i behandlingen.

Om ett ärende som överförts till rättskipningsplenum till sin juridiska natur är sådant att en sakkunnigledamot med uppdraget som bisyssla ska delta i behandlingen, ska utöver de lagfarna ledamöterna i plenumet delta minst en och högst tre sakkunnigledamöter med uppdra-

get som bisyssla. De ledamöter och sakkunnigledamöter som har deltagit i den tidigare behandlingen av ärendet deltar i behandlingen i plenum. Överdomaren förordnar de övriga sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla som deltar i behandlingen av ärendet. Överdomaren förordnar också de sakkunnigledamöter med uppdraget som bisyssla som deltar i behandlingen av ett lagstiftningsärende.

3 kap.

Behandlingen av ärenden

15 a §

Förvaltningsärenden

Överdomaren avgör de förvaltningsärenden som hör till marknadsdomstolen.

Bestämmelser om överdomarens rätt att överföra ett förvaltningsärende på en annan tjänsteman utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors den 22 februari 2011
